Kinesisk kvæde

Pseudocydonia sinensis

Kort fortalt

- *Pseudocydonia sinensis* – rosenfamilien (Rosaceae); slægtens eneste art.
- Hjemmehørende i det centrale, østlige og sydlige Kina; dyrket i Korea og Japan.
- Løvfældende træ med blanke blade og gule til røde høstfarver.
- Barken skaller af i plader og bliver broget i grå, grøn, orange og brun.
- Lyserøde blomster i april–maj; frøplanter blomstrer først, når de er blevet ældre.
- Om sommeren ude i fuld sol; om vinteren koldt og frostfrit ved ca. 2–10 °C.
- Frøene skal have 2–3 måneder i køleskab og spirer derefter efter nogle uger.

Det kan du se frem til

Med frøene af kinesisk kvæde har du grundlaget for en løvbonsai med en usædvanlig smuk bark, som du selv former fra den første spire. Efter 2–3 måneder i køleskabet spirer frøene typisk efter 2–6 uger. Den unge plante vokser langsomt og tåler beskæring, så du kan begynde formningen tidligt. Den brogede, afskallende bark viser sig, efterhånden som stammen bliver tykkere; blomster kommer først, når træet er blevet ældre.

Mange forbinder bonsai med et færdigt lille træ fra butikken. Med frø starter du et skridt tidligere – og det giver dig noget, et købt træ aldrig kan: Du bestemmer selv formen fra den første spire, og du kan dyrke arter, der sjældent eller aldrig sælges som færdige bonsai. Det kræver tålmodighed, for der går nogle år, før frøplanten er blevet til et egentligt bonsaitræ. Til gengæld er træet dit eget fra start til slut. Herunder finder du det, du skal vide for at komme godt fra start med netop denne art.

Introduktion

Kinesisk kvæde (*Pseudocydonia sinensis*) er et løvfældende træ fra rosenfamilien og den eneste art i sin slægt. Den er nær beslægtet med både almindelig kvæde og prydkvæde, men har ingen torne og bærer blomsterne enkeltvis. Træet er hjemmehørende i det centrale, østlige og sydlige Kina og har længe været dyrket i Korea og Japan, hvor det hedder karin og er en skattet bonsaiart. Det bliver op til ca. 10 m højt med en tæt, oval krone. Barken er glat og skaller af i små plader, så stammen bliver broget i grå, grøn, orange og brun – artens mest karakteristiske træk som bonsai. Bladene er elliptiske, fint savtakkede og blanke; om efteråret bliver de gule til røde. I april–maj, samtidig med løvspringet, kommer de enlige, lyserøde blomster på 2,5–4 cm. Frugterne er store, gule og stærkt duftende; rå er de hårde og sure, men de kan koges til marmelade og gelé som almindelig kvæde – kernerne skal, som hos æble og kvæde, ikke spises. Frøplanter blomstrer først, når de er blevet ældre, og frugterne modner kun godt efter varme somre.

Formering

Læg frøene i lunkent vand i 24 timer, bland dem med let fugtigt sand i en lukket pose, og stil posen i køleskabet ved ca. 2–5 °C i 2–3 måneder – ikke i fryseren. Begynder nogle frø at spire i posen, sås de med det samme. Så frøene ca. 1 cm dybt i fugtig såjord eller kokos-såmuld, og hold dem jævnt fugtige, men ikke for våde, ved ca. 15–20 °C. De

Sikkerhed: Frø, næringsstoffer og dyrkningsmedier er ikke beregnet til at spise – hverken for mennesker eller dyr. Nogle arter er giftige, så opbevar dem utilgængeligt for børn og dyr.

spirer typisk efter 2–6 uger; ikke alle frø spirer. Når kimplanterne har fået de første rigtige blade, prikles de ud i enkelte potter med priklejord.

Placering og lys

Kinesisk kvæde vil stå lyst og varmt – gerne i fuld sol og i læ. Fra midten af maj står den bedst ude. Den springer tidligt ud, så de nye skud beskyttes mod sen nattefrost. Kimplanter, der er sået inde, vænnes gradvist til at stå ude og flyttes først ud, når der ikke længere er risiko for nattefrost.

Vanding og næringsstoffer

Hold dyrkningsmediet jævnt fugtigt i vækstsæsonen, og undgå stående vand. På varme dage har bladene godt af at blive overbrust med rent regnvand i stuetemperatur (eller andet kalkfattigt vand), så de ikke får kalkpletter. Fra blomstringen er slut – hos unge planter fra april – og til og med september gives flydende bonsai-næring hver 3. uge. Efter løvfaldet vandes kun sparsomt.

Dyrkningsmedie

Færdig bonsai-jord er et godt grundlag; dyrkningsmediet skal være veldrænet og samtidig holde godt på fugten. Til unge planter passer priklejord med kvartssand. Unge planter omplantes hvert 2.–3. år om foråret, når knopperne begynder at svulme.

Beskæring

Blomsterne sidder på korte sideskud fra året før. Formbeskæring og større snit gøres derfor lige efter blomstringen – eller om foråret, hos unge planter, der endnu ikke blomstrer. I sommerens løb lader du nye skud danne 4–6 blade og skærer dem derefter tilbage til 2–3 blade; de korte sideskud, der skal bære blomster, lades stå. Udskæring af ældre skud gør kronen tættere og mere busket. Rodskud fjernes, så snart de viser sig. Unge grene kan formes med tråd; ældre ved er stift.

Vinteropbevaring

Kinesisk kvæde er løvfældende og har brug for en kold hvileperiode. I jorden tåler træet en del frost, men det er varmeelskende, veddet modner dårligere i kølige somre, og i en skål er rødderne langt mere udsatte. Lad træet stå ude i efteråret, så længe der højst er let nattefrost – kulden sender det i hvile, og bladene falder. Før det for alvor fryser, flyttes det til et koldt, frostfrit sted ved ca. 2–10 °C, fx et uopvarmet rum, en kold kælder eller en frostfri garage; når bladene er faldet, behøver træet ikke lys. Vand sparsomt, så dyrkningsmediet ikke tørrer helt ud, og giv ingen næring. Når knopperne begynder at svulme om foråret, skal træet stå lyst igen, og fra midten af maj kan det komme ud.

Vigtige dyrkningstips

Det meste, der går galt ved såning, skyldes for meget vand eller for lidt lys. Jeg anbefaler et let, næringsfattigt såmedie som såjord eller kokos-såmuld, så de fine rødder ikke rådner. Når kimplanterne skal prikles, giver priklejord med kvartssand god dræning og et stabilt rodnet. Senere, når træet skal formes som bonsai, er min færdigblandede bonsai-jord et godt grundlag. Hav tålmodighed: Frø fra samme pose spirer ikke altid samtidig, så lad såbakken stå, selvom de første kimplanter allerede er kommet op.